

קרית הישיבה בית אל

BET-EL YESHIVA CENTER

בית אל, שכונה ב', ד.נ מזרח בנימין 90628 | טל' 02-9975192, פקס' 02-9975385 | דוא"ל: Betel@yeshiva.org.il
Bet-EL Bet D.N Mizrach Binyamin 90628 | Tel: 02-9975192, Fax: 02-9975385 | Email: Betel@yeshiva.org.il

ב"ה טבת תשע"ט

ספר שמואל א'

ספר שמואל מספר כיצד נבנתה מלכות, נבואה שבה לשמי ישראל, ציבוריות, כהן החוזר ותופש מקום, משפט, סדר עולמי חדש, מוסר בין עמים ובין ממלכות. מבין כל אלו הולכת ושורה השכינה בישראל.

פרק י"ז

- מהם שלבי היערכות הפלשתים למלחמה? מהי הצעת גלית? נסה להבין מהי האסטרטגיה הפלשתית? (שים לב ליחסם אל המלך שאול).
- מה מביא את שאול לקבל את תכתיב הפלשתים להכרעה על בסיס עימות בין שני אישים?
- להיכן נעלמה גבורת יהונתן? מדוע הוא אינו מתנדב להילחם? היזכר בפועלו בפרק י"ג ו"ד מול צבא גדול (י"ג, ה), ובהכרזתו: "אין לה' מעצור להושיע ברב או במקט" (יד, ו).
- מהו טיב מערכת היחסים בין ישי/בניו/ דוד, לבין שאול ומלכותו?
- מדוע סקרנות לראות את המלחמה נתפשת כזדון ורוע לב בעיני אליאב?
- בשתיים משיב דוד לטענת שאול (לד-לז). מהו ההיגיון בכל אחת מן התשובות? איזו מהן משמעותית בעיני שאול, ואיזו בעיני דוד?
- האם קיים קשר בין צורת המאבק של דוד כנגד האריה לבין צורת מאבקו בגלית?
- מה פשר שאלת שאול "כִּן מִי זֶה הַנֶּעֶר"? וכי לא ידע מיהו אביו של דוד? מה פשר הישנותה שלוש פעמים? מהי תשובת דוד?

פרק י"ח

- "וַיְהִי כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר אֶל שְׂאוּל וַיִּנְפֹשׂ יְהוֹנָתָן נִקְשָׁרָה בְּנֶפֶשׁ דָּוִד וַיֵּאָהֲבוּ יְהוֹנָתָן כְּנֶפֶשׁוֹ" – מדוע הנושא הוא 'ככלותו לדבר'?
- מהו ההיגיון המשוקע בהוראת שאול "ולא נתנו לשוב בית אביו"?
- רשום נקודות ציון ביחס שאול לדוד בפרקים י"ח ו"ט. מהו הגורם בכל שלב ומהו התהליך?
- האם נשא דוד שתי נשים אחיות - בפשוטו של מקרא?
- **ובמדרש: שאלו תלמידיו את רבי יוסי:** היאך נשא דוד שתי אחיות בחייהן? - אמר להן: מיכל אחר מיתת מירב נשאה. **רבי יהושע בן קרחה** אומר: קידושי טעות היו לו במירב... מאי קידושי טעות? דכתיב: (שמואל א' י"ז) והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עשר גדול וגו'. אזל קטליה. אמר לו: מלוא אית לך גבאי, והמקדש במלוא - אינה מקודשת. אזל יהבה לעדריאל, דכתיב, (שמואל א' י"ח) ויהי בעת תת את מירב בת שאול לדוד וגו'. אמר ליה: אי בעית דאתן לך מיכל - זיל אייתי לי מאה ערלות פלשתים. אזל אייתי ליה. אמר ליה: מלוא ופרוטה אית לך גבאי. שאול סבר: מלוא ופרוטה - דעתיה אמלוא, ודוד סבר: מלוא ופרוטה - דעתיה אפרוטה. ואיבעית אימא: דכולי עלמא מלוא ופרוטה דעתיה אפרוטה, שאול סבר: לא חזו ולא מידי, ודוד סבר: חזו לכלבי ושונרי. **ורבי יוסי**, האי, תנה את אשתי את מיכל, מאי דריש ביה? רבי יוסי לטעמיה, דתניא: רבי יוסי היה דורש מקראות מעורבין, כתיב (שמואל ב' כ"א) ויקח המלך את שני בני

קרית הישיבה בית אל

BET-EL YESHIVA CENTER

בית אל, שכונה ב', ד.ג מזרח בנימין 90628 | טל' 02-9975192, פקס' 02-9975385 | דוא"ל: Betel@yeshiva.org.il

Bet-EL Bet D.N Mizrach Binyamin 90628 | Tel: 02-9975192, Fax: 02-9975385 | Email: Betel@yeshiva.org.il

רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את אדמני ואת מפיבשת ואת חמשת בני מיכל אשר ילדה לעדריאל המחלתי וגו'. וכי לעדריאל נתנה? והלא לפלטי בן ליש נתנה! דכתיב (שמואל א' כ"ה) ושאל נתן את מיכל בתו אשת דוד לפלטי בן ליש וגו'! אלא: מקיש קידושי מירב לעדריאל לקידושי מיכל לפלטי, מה קידושי מיכל לפלטי בעבירה - אף קידושי מירב לעדריאל בעבירה" (סנהדרין י"ט, ע"ב). מהי מהות המחלוקת בין רבי יוסי לבין רבי יהושע בן קרחה? חשוב על הוויכוח שבין שאול לבין דוד על המלווה והפרוטה - כמשל לעומק הוויכוח שביניהם (שים לב אלו סוגיות בפרק שני בסנהדרין ולא במסכת קידושין).

פרק י"ט

- מהי העילה למעבר למאבק גלוי של שאול בדוד?
- השווה בין מעשה הטלת החנית בפרק י"ח (י - יב) לבין הטלתה ב י"ט (ט - י). מה ההיגיון המשוקע בפער זה?
- "וַתֵּרֶד מִיֶּכָל אֶת־דָּוִד בְּעֵד הַסֵּלֶן" - במה חשיבותה של ידיעה זו?
- **ובמדרש:** דרש רבא, מאי דכתיב: (שמואל א יט) וילך דוד ושמואל וישבו בנויות ברמה, וכי מה ענין נויות אצל רמה? אלא, שהיו יושבין ברמה ועוסקין בנויו של עולם, אמרי, כתיב: (דברים יז) וקמת ועלית אל המקום, מלמד שבית המקדש גבוה מכל ארץ ישראל, וארץ ישראל גבוהה מכל ארצות, לא הוו ידעי דוכתיה היכא, אייתו ספר יהושע, בכולהו כתיב: (יהושע יח) וירד ועלה הגבול ותאר הגבול, **בשבט בנימין** ועלה כתיב וירד לא כתיב, אמרי: ש"מ הכא הוא מקומו. סבור למבנייה **בעין עיטם** דמדלי, אמרי: ניתתי ביה קליל, כדכתיב: (דברים לג) ובין כתפיו שכן. ואיבעית אימא: גמירי, **דסנהדרין בחלקו דיהודה ושכינה בחלקו דבנימין**, ואי מדלין ליה מתפליג טובא, מוטב דניתתי ביה פורתא, כדכתיב: ובין כתפיו שכן... וכתיב: (תהלים קלב) זכור ה' לדוד את כל ענותו אשר נשבע לה' וגו' אם אבא באהל ביתי אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה' וגו' הנה שמענה באפרתה מצאונה בשדה יער, באפרתה - זה יהושע דקאתי מאפרים, מצאונה בשדה יער - זה בנימין, דכתיב: (בראשית מט) בנימין זאב יטרף" (זבחים נ"ד, ע"ב). מה בין פשוטו של מקרא לבין המדרש?

פרק כ'

- מה הצורך בבחינה נוספת לכוונתיו של שאול? האם קיים עדיין ספק לכוונתו להרוג את דוד?
- את מה משרתת הפגישה בין דוד לבין יהונתן?
- במה מתחייב כל אחד מהם? (שים לב לדוד התופש עצמו כעבד יהונתן (שלוש פעמים), ומבקש ממנו שאם יש בו עוון שיהרגהו. מנגד - יהונתן מבקש מדוד לעשות עמו חסד ולא להרוג אותו (ואת זרעו).)
- מה הצורך במעשה החיצים, שהרי מיד לאחר מכן נפגשים השניים?

לימוד פורה ומשמח

שמעון.